



Arbetsmarknadsdepartementet
Arbetsmarknads- och integrationsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:1039 av Heléne Björklund (S)
Yrkesutbildningar

Heléne Björklund har frågat mig vilka åtgärder jag vidtar för att underlätta erkännande av yrkeskvalifikationer inom Norden, och vilka initiativ jag avser att ta för att utveckla gemensamma standarder och digitala lösningar för detta.

Heléne Björklunds fråga tar avstamp i den växande bristen på kvalificerad arbetskraft i hela Norden. Mot den bakgrunden vill jag gärna betona att erkännande av yrkeskvalifikationer förstås har betydelse i sammanhanget, men att breda behov på arbetsmarknaden främst tillgodoses genom utbildningspolitikens inriktning och dimensionering. Också arbetsmarknadspolitiken har en roll att spela i sammanhanget.

När det emellertid gäller frågan om erkännande av yrkeskvalifikationer, så har den flera dimensioner. När det handlar om reglerade yrken är yrkeskvalifikationsdirektivet, som gäller i samtliga medlemsstater i EU och EES, av central betydelse. Direktivet syftar till att underlätta för dem som vill

utöva ett s.k. reglerat yrke i ett annat land än sitt hemland inom EU, och därmed förlängningen till att öka rörligheten för personer och tjänster inom unionen.

Direktivet har genomförts i svensk lagstiftning genom lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer. Kopplat till direktivet finns ett rådgivningsorgan inom Universitets- och högskolerådet (UHR), som har till uppgift att hjälpa dem som vill arbeta i ett reglerat yrke inom EU/EES. I och med att de nordiska länderna är medlemmar antingen i EU eller EES omfattas de alla av direktivet.

När det gäller erkännande av yrkeskvalifikationer avseende icke reglerade yrken är detta till stor del en fråga för arbetsmarknadens parter.

Samtidigt har frågan om erkännande av yrkeskvalifikationer och i vilken utsträckning brister på området har utgjort ett gränshinder, under lång tid funnits på den nordiska agendan. Nordiska ministerrådet för arbetsliv har, tillsammans med ministerrådet för utbildning, finansierat två studier med syfte att närmare utreda problemets art, omfattning och möjliga lösningar. I slutrapporten som togs fram inom projektet 2022 drogs dock slutsatsen att de reella problemen var begränsade och att det många gånger handlade om bristande tillgång till korrekt information. Denna slutsats avspeglas i att

Gränshindersrådet, ett organ inom Nordiska ministerrådet, i december 2023 beslutade att avsluta sitt arbete med att särskilt följa frågan om erkännande av yrkeskvalifikationer och angav status för frågan som "löst".

Med detta sagt vill jag gärna framhålla att det bedrivs ett fortsatt arbete inom utbildningssektorn samt hos Nordiska ministerrådet med övergripande frågor på området. De nordiska länderna har också undertecknat flera konventioner för att främja mobiliteten i Norden, bland annat rörande lärare och viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer. Sverige hade även fokus på den framtida kompetensförsörjningen och undanröjandet av gränshinder under sitt ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2024, i samband med firandet av 70 år av gemensam arbetsmarknad.

Stockholm den 23 april 2025

Mats Persson